

Laidiens: 15.02.2008., Nr. 26

Ministru kabineta noteikumi Nr.99

Rīgā 2008.gada 12.februārī (prot. Nr.9 16.§)

Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi

*Izdoti saskaņā ar Enerģētikas likuma 42.¹panta pirmo daļu
un likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 22.panta piekto daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā energoapgādes komersants (turpmāk - sistēmas operators) piegādā un enerģijas lietotājs (turpmāk - lietotājs) lieto dabasgāzi, kā arī kārtību un gadījumus, kādos sistēmas operators var pārtraukt dabasgāzes piegādi tiem lietotājiem, kuri nav samaksājuši par saņemto dabasgāzi vai nav izpildījuši citas saistības pret sistēmas operatoru.

2. Noteikumos lietotie termini:

2.1. atļautais maksimālais dabasgāzes patēriņš stundā - lielākais dabasgāzes patēriņš, ko lietotājs drīkst izmantot saskaņā ar sistēmas operatora un lietotāja noslēgto līgumu par dabasgāzes piegādi;

2.2. dabasgāzes apgādes iekšējā sistēma - ēkās un būvēs izvietotie dabasgāzes vadi, noslēgierīces, gāzes iekārtas un aparātūra;

2.3. dabasgāzes apgādes sistēmas piederības robeža - piederības un atbildības dalījuma vieta starp sistēmas operatora un lietotāja dabasgāzes apgādes sistēmām;

2.4. dabasgāzes patēriņa skaitītājs - norēķinu uzskaites mēraparāts ar maksimālo dabasgāzes patēriņa mērīšanas robežu līdz 16 kubikmetriem stundā;

2.5. gazificēts objekts - ēka, būve, dzīvoklis vai telpa, kuras dabasgāzes apgādes iekšējā sistēma nodota ekspluatācijā un kura pieslēgta dabasgāzes apgādes sistēmai;

2.6. lietotāja dabasgāzes apgādes sistēma - piederības robežas lietotāja pusē ierīkoto dabasgāzes vadu, noslēgierīču, gāzes iekārtu, aparātūras un citu tehnisko ietaišu kopums lietotāja apgādei ar dabasgāzi;

2.7. norēķinu periods - laikposms, par kuru veic norēķinus;

2.8. norēķinu uzskaites mēraparāts - komercuzskaites mēraparāts vai mēraparātu sistēma patērētās dabasgāzes daudzuma, slodzes un dabasgāzes parametru kontrolei un uzskaitē komercnorēķiniem;

2.9. normālkubikmetrs (nm^3) - ar norēķinu uzskaites mēraparātu fiksētais patērētās dabasgāzes daudzums, kas pārrēķināts atbilstoši noteiktiem dabasgāzes bāzes stāvokļa parametriem (temperatūra 20 °C, spiediens $1,01325 \times 10^5$ Pa).

3. Dabasgāzes piegāde lietotājam notiek saskaņā ar šiem noteikumiem un līgumu par dabasgāzes piegādi. Minēto līgumu par dabasgāzes piegādi noslēdz sistēmas operators un lietotājs (turpmāk - līgums). Ja persona, kas lieto dabasgāzi, nav noslēgusi līgumu, sistēmas operators var pārtraukt dabasgāzes piegādi, iepriekš par to nebrīdinot.

4. Līgumā pēc pušu vienošanās var iekļaut papildu noteikumus un nosacījumus, kas nav minēti šajos noteikumos.

5. Gazificētajos objektos par dabasgāzes apgādes sistēmas piederības robežu tiek noteikta vieta uzreiz aiz ievada noslēgierīces, ja līgumam nav pievienots robežakts, kurā ir noteikta cita dabasgāzes apgādes sistēmas piederības robeža.

6. Lietotājs pieņem lēmumu par sev nepieciešamo dabasgāzes apgādes drošumu - ja nepieciešams, izmanto citu kurināmo dabasgāzes piegādes pārtraukumu laikā.

7. Ja atbilstoši tehnoloģiskajam procesam lietotāja iekārtām ir nepieciešama nepārtraukta dabasgāzes padeve, lietotājs dabasgāzes apgādes pārtraukuma laikā izmanto citu kurināmo.

8. Palielināt atļauto maksimālo dabasgāzes patēriņu stundā, pārsniedzot līgumā noteikto apjomu, drīkst tikai ar sistēmas operatora atļauju pēc tam, kad ir izdarīti attiecīgi grozījumi līgumā.

9. Lietotāja dabasgāzes apgādes sistēmu izbūvi, rekonstrukciju, remontu un tehnisko apkalpi un apkopi veic par lietotāja līdzekļiem. Lietotājs ir atbildīgs par savas dabasgāzes apgādes sistēmas drošību un nodrošina tā īpašumā, valdījumā vai lietojumā esošo dabasgāzes tīklu un dabasgāzes iekārtu tehnisko apkalpi, apkopi un remontu.

10. Jaunu gazificējamo objektu sistēmas operators dabasgāzes apgādes sistēmai pieslēdz saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas komisijas (turpmāk - regulators) apstiprinātiem pieslēguma noteikumiem pēc tam, kad lietotājs noslēdzis attiecīgu līgumu.

11. Pēc lietotāja pieprasījuma sistēmas operators konsultē lietotāju par dabasgāzes apgādes sistēmas ierīkošanu, tehnisko apkopi, dabasgāzes uzskaiti, norēķiniem par dabasgāzi un tās kvalitāti.

II. Norēķinu uzskaites mēraparātu un dabasgāzes patēriņa skaitītāju uzstādīšana un tehniskā apkope

12. Lai norēķinātos ar sistēmas operatoru par piegādāto un saņemto dabasgāzi, visu lietotāju dabasgāzes apgādes sistēmas aprīko ar norēķinu uzskaites mēraparātiem vai dabasgāzes patēriņa skaitītājiem.

13. Norēķinu uzskaites mēraparāti un dabasgāzes patēriņa skaitītāji ir lietotāja īpašums (šis nosacījums neattiecas uz mājāsaimniecības lietotājiem). Ar norēķinu uzskaites mēraparātu un dabasgāzes patēriņa skaitītāju iegādi, uzstādīšanu, nomaiņu, remontu un apkopi saistītos izdevumus sedz to īpašnieki.

14. Sistēmas operatoram ir tiesības par saviem līdzekļiem uzstādīt lietotājam augstākas mērījumu precizitātes klases norēķinu uzskaites mēraparātu un tā rādījumus izmantot norēķinos par dabasgāzi.

15. Norēķinu uzskaites mēraparātus un dabasgāzes patēriņa skaitītājus uzstāda saskaņā ar dabasgāzes apgādes būvprojektu vai tehniskā risinājuma skici.

16. Dabaszgāzes patēriņa uzskaitēi izmanto tādus norēķinu uzskaites mēraparātus un dabaszgāzes patēriņa skaitītājus, kas atbilst normatīvajiem aktiem par metroloģiskajām prasībām mērišanas līdzekļiem.

17. Norēķinu uzskaites mēraparātus un dabaszgāzes patēriņa skaitītājus ekspluatācijas laikā atkārtoti verificē saskaņā ar normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā tiek veikta mērišanas līdzekļu tipa apstiprināšana, verificēšana un tirgus uzraudzība (ievēro verificēšanas periodiskumu, kas noteikts normatīvajos aktos par valsts metroloģiskajai kontrolei pakļauto mērišanas līdzekļu sarakstu).

18. Ja lietotāja dabaszgāzes apgādes sistēma ir aprīkota ar tādu norēķinu uzskaites mēraparātu vai dabaszgāzes patēriņa skaitītāju, kas neatbilst normatīvajos aktos noteiktajām metroloģiskajām prasībām mērišanas līdzekļiem vai sistēmas operatora noteiktajām prasībām, sistēmas operators var aprēķināt izlietotās dabaszgāzes daudzumu, pamatojoties uz lietotājam atļauto maksimālo dabaszgāzes patēriņu stundā.

19. Lietotājs sistēmas operatoram var rakstiski pieprasīt norēķinu uzskaites mēraparāta vai dabaszgāzes patēriņa skaitītāja rādījumu pārbaudi minēto ierīču ekspluatācijas laikā. Sistēmas operators attiecīgo pārbaudi veic inspicēšanas institūcijā. Ar pārbaudi saistītos izdevumus sedz lietotājs. Ja bojājums radies sistēmas operatora vainas dēļ, ar pārbaudi saistītos izdevumus sedz sistēmas operators.

20. Norēķinu uzskaites mēraparātus vai dabaszgāzes patēriņa skaitītājus pēc uzstādīšanas, remonta vai pārbaudes lietotāja klātbūtnē ekspluatācijā pieņem sistēmas operators vai viņa pilnvarots pārstāvis. Sistēmas operators vai viņa pilnvarots pārstāvis pārbauda minēto ierīču uzstādīšanas pareizību un komplektāciju, metroloģisko dokumentāciju un atzīmes, noplombē pievienošanas vietas un sastāda par to aktu.

21. Lietotājam aizliegts ietekmēt norēķinu uzskaites mēraparātu un dabaszgāzes patēriņa skaitītāju darbību.

22. Par norēķinu uzskaites mēraparātu vai dabaszgāzes patēriņa skaitītāju darbībā konstatētajiem defektiem lietotājs diennakts laikā ziņo sistēmas operatoram (tai skaitā telefoniski pa sistēmas operatora publicētajiem tālruņa numuriem).

23. Lietotājs savā dabaszgāzes apgādes sistēmā papildus norēķinu uzskaites mēraparātam vai dabaszgāzes patēriņa skaitītājam var uzstādīt kontroles mēraparātus. Kontroles mēraparāti ir lietotāja īpašums, un to uzstādīšana nav jā-saskaņo ar sistēmas operatoru. Kontroles mēraparātus uzstāda lietotāja dabaszgāzes apgādes sistēmā aiz norēķinu uzskaites mēraparāta vai dabaszgāzes patēriņa skaitītāja.

24. Norēķinu uzskaites mēraparāta vai dabaszgāzes patēriņa skaitītāja pievienošanas shēmas izmaiņas, minēto ierīču nomaiņu, pārvietošanu, remontu un pārbaudi lietotājs saskaņo ar sistēmas operatoru.

III. Sistēmas operatora tiesības un pienākumi

25. Sistēmas operators saskaņā ar līgumu nodrošina dabaszgāzes piegādi lietotājam līdz dabaszgāzes apgādes sistēmas piederības robežai. Par piederības robežu tiek noteikta līgumam pievienotajā robežaktā norādītā vieta.

26. Sistēmas operators dabaszgāzi piegādā atbilstoši līgumā noteiktajam apjomam. Pieļaujamā dabaszgāzes piegādes apjoma un kvalitātes parametru novirze nedrīkst pārsniegt līgumā noteikto.

27. Šo noteikumu 42.punktā minētajos gadījumos, kā arī ja dabaszgāzes padeve pārtraukta ilgāk par 24 stundām un tas ir paziņots lietotājam, sistēmas operators piegādā lietotājam nepiegādātās dabaszgāzes daudzumu jebkurā lieto-tājam pieņemamā laikposmā par cenu, kas ir spēkā padeves dienā. Ja lietotājs veicis iepriekšēju samaksu, pēc lietotāja rakstiska pieprasījuma sistēmas operators atmaksā saņemto priekšapmaksu. Ja dabaszgāzes padeve pārtraukta sistēmas operatora vainas dēļ, sistēmas operators līgumā noteiktajā kārtībā sedz lietotājam nodarītos zaudējumus.

28. Sistēmas operators izskata lietotāja iesniegumu par dabasgāzes padeves pārtraukumiem vai neatbilstošu kvalitāti un 10 darbdienu laikā sniedz rakstisku atbildi iesniedzējam.
29. Sistēmas operatora pienākums ir atjaunot dabasgāzes padevi tehniski iespējami īsākā laikposmā.
30. Faktisko dabasgāzes padeves pārtraukuma laiku nosaka atbilstoši norēķinu uzskaites mēraparātu rādījumiem. Sistēmas operators un lietotājs faktisko dabasgāzes padeves pārtraukuma laiku reģistrē attiecīgā iesniegumu reģistrācijas dokumentācijā, norādot dabasgāzes padeves pārtraukuma iemeslus (šis nosacījums neattiecas uz māsaimniecības lietotājiem).
31. Sistēmas operators ir atbildīgs par dabasgāzes avārijas dienesta uzturēšanu, tā materiāltehnisko nodrošinājumu, avārijas seku likvidēšanas plāna izstrādāšanu (iekļauj arī pasākumus cilvēku un vides aizsardzībai), kā arī par operatīvu avārijas seku likvidēšanu.
32. Ja sistēmas operators konstatē lietotāja dabasgāzes apgādes sistēmas un dabasgāzes iekārtu ierīkošanas vai ekspluatācijas neatbilstību normatīvo aktu prasībām, tas informē attiecīgās ēkas (būves) īpašnieku vai tā pilnvarotu personu.

IV. Lietotāja tiesības un pienākumi

33. Ēkas (būves) īpašnieks ir atbildīgs par attiecīgajā ēkā (būvē) esošo dabasgāzes apgādes sistēmu un tās darbību. Lietotājs ir atbildīgs par savā īpašumā vai lietošanā esošo dabasgāzes apgādes sistēmu un tās darbību.
34. Ja nepieciešams, lietotājs pēc saskaņošanas ar sistēmas operatoru drīkst mainīt līgumā noteikto dabasgāzes patēriņa režīmu.
35. Lietotājam ir šādi pienākumi:
- 35.1. uzturēt tehniskā kārtībā lietotāja dabasgāzes apgādes sistēmu un nodrošināt tās tehnisko apkopi saskaņā ar LVS 445:2003/A1:2004 "Dabasgāzes sadales un lietotāju gāzapgādes sistēmu ar maksimālo darba spiedienu 1,6 MPa (16 bar) ekspluatācija un tehniskā apkope";
- 35.2. nodrošināt uzstādīto norēķinu uzskaites mēraparātu, dabasgāzes patēriņa skaitītāju un plombu saglabāšanu (plombas drīkst noņemt tikai sistēmas operators), kā arī 24 stundu laikā ziņot sistēmas operatoram par pamanītajiem norēķinu uzskaites mēraparātu un dabasgāzes patēriņa skaitītāju bojājumiem;
- 35.3. ievērot līgumā noteikto dabasgāzes patēriņa režīmu;
- 35.4. nodrošināt sistēmas operatora pilnvaroto pārstāvju netraucētu piekļušanu lietotāja dabasgāzes apgādes sistēmām, norēķinu uzskaites mēraparātiem un dabasgāzes patēriņa skaitītājiem jebkurā diennakts laikā (minētā prasība neattiecas uz māsaimniecības lietotājiem) un atļaut uzstādīt papildu telemehāniskus līdzekļus, lai automatizēti kontrolētu dabasgāzes patēriņa režīmu un daudzumu;
- 35.5. līgumā noteiktajā kārtībā reģistrēt datus par izlietotās dabasgāzes daudzumu un ziņot par to sistēmas operatoram, kā arī izdarīt maksājumus līgumā noteiktajos termiņos un apmērā;
- 35.6. dabasgāzes noplūdes un avārijas gadījumā lietotāja dabasgāzes apgādes sistēmā nekavējoties atvienot bojātos lietotāja dabasgāzes tīklus, iekārtas un aparatūru un ziņot par to sistēmas operatoram;

35.7. saskaņot ar sistēmas operatoru dabasgāzes apgādes sistēmu (arī dabasgāzes vadu, pa kuriem piegādā dabasgāzi citiem lietotājiem) atvienošanu, remontu un to pievienošanu pēc remonta, kā arī jaunu dabasgāzes apgādes sistēmu pievienošanu;

35.8. ievērot sistēmas operatora vai cita lietotāja dabasgāzes vadu aizsargjoslās noteiktos aprobežojumus un atļaut brīvu pieeju un piebraukšanu tiem, lai remontētu, pievienotu vai atvienotu dabasgāzes apgādes sistēmu vai veiktu tās apskati;

35.9. nekavējoties ziņot sistēmas operatora dabasgāzes avārijas dienestam par dabasgāzes padeves pārtraukumu.

36. Ja ir saņemta neatbilstošas kvalitātes dabasgāze, iesniegumu sistēmas operatoram lietotājs iesniedz nekavējoties, bet ne vēlāk kā attiecīgās darbdienas laikā.

37. Lietotājs ir atbildīgs, ja viņa vainas dēļ ir traucēta dabasgāzes piegāde citiem lietotājiem.

38. Lietotājam ir šādas tiesības:

38.1. mēneša laikā iesniegt sistēmas operatoram sūdzību par sistēmas operatora pilnvaroto personu nepamatotām prasībām dabasgāzes izmantošanas jomā un mēneša laikā saņemt atbildi par iesniegto sūdzību;

38.2. saņemt no sistēmas operatora informāciju par dabasgāzes tarifiem un norēķiniem par dabasgāzi;

38.3. saņemt no sistēmas operatora informāciju par neplānotiem dabasgāzes padeves pārtraukumiem un iespējamo dabasgāzes padeves atjaunošanas laiku.

V. Dabasgāzes padeves pārtraukšana un ierobežošana

39. Sistēmas operators ir tiesīgs nekavējoties pārtraukt dabasgāzes padevi, ja:

39.1. notikusi avārija dabasgāzes apgādes sistēmā un lietotājs neievēro noteiktos dabasgāzes patēriņa ierobežojumus vai saskaņā ar Enerģētikas likumu izsludināta enerģētiskā krīze;

39.2. lietotājs ir patvaļīgi noņēmis vai sabojājis norēķinu uzskaites mēraparātus, dabasgāzes patēriņa skaitītājus vai plombas, vai ar tiem saistītus telemehāniskos līdzekļus;

39.3. lietotājs dabasgāzes iekārtas ir pievienojis neatbilstošā vietā - tās atrodas pirms norēķinu uzskaites mēraparāta vai dabasgāzes patēriņa skaitītāja;

39.4. lietotāja dabasgāzes apgādes sistēmā ir bojājumi, kas var izraisīt avāriju un nelaimes gadījumus vai traucēt citu lietotāju apgādi ar dabasgāzi;

39.5. lietotājs neļauj sistēmas operatora pārstāvim kontrolēt lietotāja dabasgāzes apgādes sistēmas darbību un norēķinu uzskaites mēraparāta vai dabasgāzes patēriņa skaitītāja darbību;